

Den onde, de onde og det onde

Ingen kender sandheden om mennesket uden Han, der er Sandheden. Men når han siger: »I har djævelen til fader« (Johs. 8,44), vil de ikke tro ham. Mon vi vil tro, hvad han siger om os?

Den onde

Apostelen *Johannes* siger, at »hele verden ligger i den Onde« (1. Johs. 5,19). Ethvert menneske, der ikke, som *Johannes* siger i samme vers, er *af Gud*, er i den Ondes vold.

Det er en forfærdelig sandhed, så forfærdelig, at vi er tilbøjelige til at afvise den.

Bibelen åbenbarer os, at i den usynlige verden, der omgiver os, er der herskarene af faldne ånder, der under den Ondes, satsans, ledelse fører en uophørlig kamp imod Gud. De har siden syndefaldet lagt menneskeheden ind under deres herredømme, så at satan er *denne verdens fyrste*. De øver deres indflydelse over skabningen, så den ledes af denne verdens tidsånd og af herskeren over luftens rige (Efes. 2,2). De slår menneskene med åndelig blindhed og døvhed og vil ikke tillade, at de kommer ind under Sandhedens magt.

Man kan ikke læse de fire evangelier uden at blive opmærksom på, at Jesus gang på gang mødte satan og hans legioner, og at han besejrede dem hver gang. Han viste sig som den stærkeste, der gik ind i den stærkes hus, bandt ham og plyn-drede huset. Han afvæbnede magterne og myndighederne og stillede dem åbenlyst til skue som overvundne og førte dem i sit sejrstog. Han gjorde ham magtesløs, der har dødens vælde, det er djævelen. På intet område led han nederlag, men triumferede sluttelig, da han på sit kors viste Gud lydighed helt ind i døden for vor skyld. Han kunne i modsætning til alle andre med sandhed sige: »Denne verdens fyrste kommer, og i mig er der intet, der hører ham til« (Johs. 14,30).

De onde ånder kaldes også *urene* ånder, fordi de leder menneskene ud i en besmittelse af ånd og legeme, der driver dem stadigt dybere nedad. De står bag mangfoldige fristelser, forførelser og fornærelser og bliver aldrig trætte af at drage Guds højeste skabning ned på et lavere trin end den lavere skabning. De kan overvælde et menneske, de kan også binde ham, og allerhelst vil de besætte ham. Bibelen skildrer mange besatte, men selv uden Ordets beskrivelse kan vi se dem for

vore øjne rundt omkring. Mangfoldige narkomaner, seksualforbrydere, pornografer m.v. er de urene ånders bytte. De driver deres spil med uhørt voldsomhed i vore dage, thi de ved, deres tid er kort.

Man kan undre sig over, at mennesker i dag kan fornægte den Ondes eksistens. Han har indsat mange af sine villige repræsentanter som agenter for sin djævelske ondskab (*Stalin, Hitler, Pol Pot, Mao*, og mange, mange flere); derfor har blodet flydt i vort århundrede som aldrig nogensinde tidligere; han har indsat andre som redskaber for sin modbydelige urenhed; derfor er vort århundrede kulminationen af moralsk opløsning og fornærelse. Nu oversvømmes jorden af lovløshedens uimodståelige bølge, og snart, snart vil satsans »fornemste« repræsentant åbenbare sig og de sidste udslag af djævelsk oprør, grusomhed, forløjethed og synd trække menneskeheden ind under Guds hellige vredes og harmes domme. Antikrist står for døren.

Gang på gang mærker man også i omgang med mennesker, hvordan ondskabens åndemagter driver dem. Når du møder en mand eller kvinde, der arbejder sig op i hidsighed og vrede, da er det ikke altid blot vedkommendes temperament, du møder, men du sporer en drivende kraft af ondskab, vildskab og dårskab; du har ikke blot med kød og blod at gøre, men med en ondskabens åndemagt i det usynlige.

Alligevel er menneskene så blinde, at de, skønt de drives og ledes af denne verdens fyrste og hans åndemagter, dog med overlegen bedreviden betegner talen om en personlig satan som barnagtig.

De onde

Jesus sagde engang til sine disciple: »Når I, som er onde, forstår at give jeres børn gode gaver...« (Luk. 11,13). Vi er alle af natur *ulydighedens børn* (Efes. 2,2 og 5,6), d.v.s. vi er af natur onde, thi af alt ondt er ulydighed imod Skaberen, Gud den Almægtige, det ondeste.

Dermed er vi *Guds fjender* (Rom. 5,10) af natur. Noget ondere kan ikke tænkes end at være fjende af Ham, der er kærligheden.

Således oplever de fleste ikke sig selv. De bedrøves måske over deres moralske fald, men de ser ikke og lider ikke under, at hele deres væsen er fjendskab imod Gud. *Saul fra Tarsus* anede det ikke. Men da det gik op for ham, udbrød han: »I

mig, d.v.s. i mit kød, bor intet godt« (Rom. 7,18).

Vi er *onde træer* og bærer derfor *ond frugt* (Matt. 12,33). Vi er *vredens børn*, vi er *fortabte*. Alt, hvad der udgår fra den uigenfødte menneskehed, vil derfor gå til grunde. Det er, selv i sin »højeste« form, gennemsyret af oprør imod Gud. Vort såkaldte kulturliv i dag bærer tydeligt præg deraf. Det er ikke blot totalt værdiløst, det er direkte skadeligt. Det gennemsyrer litteraturen, skolerne, den højere uddannelse, og det besmitter via fjernsynet hele folket og forankrer det endnu fastere i synden. Sandelig, *hele verden ligger i den Ondes vold*, hele menneskeheden er *ond, fjendsk, oprørsk og ulydig imod sin Skaber*.

Var *Simon Peter* ond? Det troede han ikke selv. Han mente ligesom de fleste andre, at han dybest set var et godt menneske, men at han naturligvis havde sine svagheder – hvem har ikke det?

Det var i omgangen med vor Herre Jesus, hans ondskab kom for lyset og blev afsløret. Da han havde oplevet den store fiskedræt, faldt han på sit ansigt og sagde: »Gå bort fra mig, Herre; jeg er en syndig mand.«

Det var en dybtgående erkendelse, men ikke dybtgående nok. Vi slipper kun nødigt tanken på, at der dog findes en god kerne i os. Derfor vovede han at tale Herren imod og i uigenfødt »kærlighed« at sige til ham: »Det ske dig aldrig, sådan må det ikke gå dig!« Jesus havde åbenbaret dem, at han skulle gives i hedningernes hænder, de skulle korsfæste ham, men på den tredje dag skulle han opstå.

Her afslørede det for den »gode« og »kærlige« Peter, at han stod i ledtog med satan, den Onde, thi Herren sagde med forfærdelig klarhed: »*Vig bag mig, satan*, du sanser ikke, hvad Guds er, men kun hvad menneskers er« (Matt. 16,21-23).

Her modtog Peter Herrens skarpe dom over sin godhed og kærlighed, thi den stod i pagt med den Onde; men endnu havde Peter ikke forstået, at i ham boede intet godt, derfor lovede han senere Herren, at om alle andre fornægtede ham, så ville han, Peter, aldrig gøre det.

Ak, når mørket har magten, når satan får lov at rase, hvad er da et menneske andet end en kastebold i hans hånd! Den nat græd Peter over sig selv, som kun få mænd har grædt. Han var ond – nu vidste han det!

Kan være, nogen iblandt os synes,

han/hun er bedre. Kan være, nogen vil rase imod Herren, hvis denne siger ham sandheden! Det er imidlertid umuligt at få med Herren at gøre uden samtidig at få med sandheden at gøre. Jo nærmere man kommer Herren, des mere bliver det med forfærdelig tydelighed klart, at man er ond.

Det onde

Dagene er onde; det sagde allerede Paulus (Efes. 5,16), og de er ikke blevet bedre siden. Det er ikke gået fra ondt til bedre, men fra ondt til værre. At dagene er onde skyldes, at hele verden ligger i

den Onde. Onde mennesker gør dagene og tiderne onde.

Jesus siger, at et ondt menneske tager onde ting frem af sit onde forråd (Matt. 12,35). Hjertet er svigefuldt (Jerem. 17,9) og ondt; hvad der huses derinde er et ondt forråd; deraf tager ethvert ondt menneske; det kommer især til udtryk i hans ord.

Det udelukker imidlertid ikke, at et ondt menneske kan give sit barn gode gaver, men han kan ikke give sine fjender gode gaver. Han kan ikke gøre dem godt, der voldes ham ondt. Det kan kun et godt menneske.

Nej, der er ingen, der gør godt, end

ikke en eneste (Rom. 3,12).

Det er et mørkt billede, Ordet tegner af den faldne menneskehed, og vi er, som sagt, tilbøjelige til enten helt at afvise det eller at forskønne det.

Der består en solidaritet imellem den Onde, de onde og det onde, som intet menneske ved egen kraft eller religiøsitet formår at komme ud af. Var Jesus Kristus, Guds søn, ikke kommet, da havde vi i tid og evighed hørt til inden for denne solidaritet og dermed i mørket, i fjendskabet og hadet, i fortabelsen. Synden havde bevaret sit greb om os, og vi var døde i vore synder.

Den gode, de gode og det gode

Vor Herre Jesus har åbenbaret os, at »ingen er god uden een, nemlig Gud« (Luk. 18,19). »Gud er god,« siger og synger vi ofte uden at tænke nærmere over, hvad der ligger heri.

Gud er kun god og kan derfor ikke fristes af noget ondt. Hans godhed er uovervindelig, uantastelig og ubegrænset. Den er alt ondt uendelig overlegen. Fra ham udgår der ingen fristelser (Jakob 1,13). Lutter gode og fuldkomne gaver kommer ned fra ham, i hvis godhed der ikke er forandring eller skygge, der kommer og går. Derfor var alt, hvad han skabte, godt og kun godt (1. Mos. 1,10, 12, 18, 21, 25 og 31), ja, det var *såre godt*.

Det ligger imidlertid siden syndefaldet ikke åbenlyst i dagen, så enhver kan se det. Det uigenfødte menneske er ondt og dermed ude af stand til at forstå, hvad godhed er. Han er død i synd og overtrædelse og kan ikke fatte, at Gud er god, kun god.

Men den, der ved Guds nåde har fået øjne at se med og øren at høre med, han ser med troens øjne Gud og ser, at han er god. Derfor synger han med David troens sang: »Kun godhed og miskundhed følger mig alle mine dage« (Salme 23,6).

Guds godhed er åbenbaret i Kristus Jesus, der er hans herligheds aflag og hans væsens udtrykte billede (Hebr. 1,3). I Kristus møder vi Guds godhed og ser, at den er eet med hans hellighed og sandhed. Medens menneskelig »godhed« optræder på bekostning af sandheden og helligheden, er dette aldrig tilfældet med Guds godhed. En besmittet godhed er ingen virkelig godhed.

Verden ligger i fjendskab med Guds godhed, thi verden hader helligheden, sandheden og kærligheden. Den absolutte

godhed er verden en vederstyggelighed.

Derfor forkastede verden *Den gode Hyrde* og forkaster ham stadig. Skønt han kun gjorde gode gerninger og som Den gode Hyrde var rede til at sætte sit liv til for dem, hadede de ham og hader ham stadig. Hans godhed afslørede, at de var onde.

Det rejser det vigtigste af alle livsspørgsmål: *Hvordan kommer et ondt menneske ud af sin solidaritet med den Onde, de onde og det onde? Hvordan får han livssamfund med Den Gode, de gode og det gode?*

Hvordan?

De religiøse og lovtro farisæere, var de ikke dybest set gode mennesker? Ville de ikke, trods alle deres vildfarelser, det gode, det rigtige, og ser Gud ikke, når alt kommer til alt, på den »gode« vilje? Sådan tænker de fleste, og megen forkyndelse går også ud herfra.

Men det er en ond tanke, en løgn. Det viste sig da også, at af alle dem, der hadede Jesus, var de religiøse og skriftkløge de værste. De var fromme, men en uigenfødt fromhed er en farlig ting; de var også retfærdige, men en uigenfødt retfærdighed er en endnu farligere ting; de var endelig gudfrygtige, men en uigenfødt gudfrygtighed er hovmodets bastion og nærmest uindtagelig for sandheden og kærligheden.

De stolede på sig selv og ville i denne »helhjertede« selvtilid med al deres uigenfødte nidkærhed vinde sig fortjeneste hos Gud og dermed hans bifald.

De bragte engang en synderinde, greben på fersk gerning, til ham uden at ane, at hun var Guds rige nærmere end de. Et menneske, der fortvivler over sig selv, er

ikke så langt borte som de, der mener at gøre sig fortjent til Herrens bevågenhed.

De foragtede også den ulærde hob af mennesker, der ikke havde haft lejlighed til at studere Ordet som de. De vidste ikke, at skriftklogskab kan bringe mennesker længere bort fra Lyset end beskeden uvidenhed.

Vi kan lære meget af dem; vi kan nemlig lære den »utrolige« sandhed, at »det beror ikke på den, der vil, eller på den, der anstrenger sig, men på Gud, der viser barmhjertighed« (Rom. 9,16).

Kan vi heraf drage den slutning, at så kan vi sidde med hænderne i skødet og være uden det mindste ansvar for vor evige skæbne? Langt fra!

Jesus sagde jo: »Kæmp I for at komme igennem den snævre port« (Luk. 13,24). Gjorde farisæerne ikke det? De ville jo, og de *anstrengte* sig; er det ikke at kæmpe for at komme ind i Guds rige? Nej, thi at *kæmpe* er noget, der *kun kan ske i tro*, medens at *ville* og at *anstrengte* sig er noget, der sker i *selvtilid*.

Den, der *kæmper*, står overfor *det håbløse*, og det mest håbløse af alt er han selv, hans synd, hans karaktersvaghed, hans temperament, hans gentagne nederlag, det ene efter det andet, hvortil kommer den træthed, der sænker sig over hans sjæl, mismodet, forsagtheden og nederlagsstemningen.

Den, der *vil*, og som derfor *anstrenger* sig, står i en helt anden »gunstig« situation. Som farisæerne slet ikke kendte deres hjertes fordærv, kender han heller ikke sig selv. Han synes, at det meste af det, han sætter sig for, lykkes for ham. Vel kan noget mislykkes ind imellem, men han *vil* jo og han *anstrenger* sig jo, så det skal nok lykkes alligevel!

Den, der *kæmper*, oplever, at porten er snæver og trang, men det mærker den, der *vil* og som *anstrenger* sig, ikke. Først da *Saul fra Tarsus* blev slået til jorden af Guds stærke lys og afsløret som en fortabt synder, lærte han, der hidtil havde *villet* og *anstrengt* sig, at *kæmpe* for at komme igennem den snævre port; derfor kunne han klarere end alle andre skrive om *troens gode strid*, en kamp, der først bliver afsluttet, når vi er helt fremme ved målet!

Hvad er det, der må til, for at et menneske kan komme ud af solidariteten med den Onde, de onde og det onde? Det er ikke selvforbedring, heller ikke religiøsitet, heller ikke kristianisering; det er ikke indmeldelse i en kirke eller menighed, overgang fra katolicisme til protestantisme eller omvendt; det er ikke dåb eller nadvergang, ej heller ophold på Bibelskole eller deltagelse i kristelige stævner; det er ikke meditation eller moralsk oprustning; det er heller ikke at vælge en præstegerning eller diakongerning; det er ikke at overvære eller selv udføre store undere og tegn; det er ikke tidebønner, korstegn eller vandring i procession; det er ikke tårer eller ofre, ej heller faste og selvpineri; det er ikke regelmæssig kirkegang, daglige andagter og bordbøn. Hvad er det da?

Det er en *ny fødsel*, en *fødsel fra oven*. Det er et værk, så gennemgribende og radikalt, at ingen uden Gud er i stand til at gennemføre det, thi det er lige så stort, ja større end opvækkelsen af *Lazarus* fra de døde.

For at dette værk kunne blive muligt, så at syndere kan blive født påny, kom Guds søn hened og tog kampen op imod denne verdens fyrste og hele ondsken. Han sejrede fuldkomment, tog sæde ved Majestætens højre i det himmelske og sendte pinsedag Guds Ånd hened. Da blev disciplene født påny, revet ud af sammenhængen med alt ondt og gjort til sejrvindere, der overvandt verden (1. Johs. 5,4-5). Samme dag blev tre tusinde født på ny og viste det straks ved at leve et helt nyt liv (Ap. G. 2,41-47).

Havde de *kæmpet* for at komme igennem den snævre port? Ja, det havde de, og det var lige ved at gå galt. Men Jesus sagde: »Jeg bad for dig, at *din tro* ikke må glippe« (Luk. 22,32). Peter var kommet ind under Jesu mægtige indflydelse, havde hørt hans ord og set hans gerninger; han var blevet overbevist om, at Jesus var den levende Guds søn; således havde han mærket Jesu *dragelse* og samtidig mere og mere set *sin egen synd*. Derfor *kæmpede* han og holdt fast ved Jesu ord og løfter, men lignede ikke nogen farisæer, der »ville« og som »anstrengte« sig, thi lige

fra begyndelsen havde Peter i Jesu nærhed forstået og erkendt med smerte, at »*jeg er en syndig mand*«.

Peter stred *troens* gode strid; men havde Herren ikke holdt fast ved ham og bedt for ham, at hans tro ikke skulle glippe, da var han aldrig kommet igennem den snævre port til det liv, der sejrer over verden, fordi det er født af Gud, født ovenfra og ikke har sit udspring i ondsken og synden.

De tre tusinde var blevet rædselsslagne, da sandheden gennem Peters pinseprædikenen gennemborede deres hjerter, så de råbte: »Brødre, hvad skal vi gøre?« Guds Ånd overbeviste dem i deres hjertegrund om, at de tilhørte en vanartet slægt (Ap. G. 2,40), og at de måtte ud af den for enhver pris. Peter forkyndte dem, hvad de skulle gøre, og de adlød straks. I nogle korte, fortættede stunder kulminerede troens gode strid i deres hjerter; de lod sig døbe som et udtryk for, at de begravede hele deres gamle liv, der stod i ledtog med den Onde, de onde og det onde, og de stod op til et helt nyt liv, født *ovenfra*, født *af vand og Ånd*, født *af Gud*.

Ingen kan komme ind i Guds rige, hvis han ikke bliver født af vand og Ånd (Johs. 3,5). Hvad der er født af kødet, er og forbliver kød, hvor meget det end bliver forbedret, forskønnet og formet; kun hvad der er født af Ånd, er Ånd (vers 6).

Der går, så vidt jeg kan skønne, mange rundt i kirkerne og frikirkerne, som om de var Guds børn, men de er ikke født på ny. De kender sandhederne, deltager i kristeligt arbejde, beder og synger med, men de er ikke født påny. Man mærker de rigtige ord og opfattelser hos dem, men ikke Åndens kraft og virke, og de er ikke grundigt udskilte fra verden, dens væsen, veje og virkemidler.

Derfor har den Onde og det onde rige muligheder i kristne kredse. Ugræsset er der; vi kan ikke skille det ud fra hveden; man mærker det – og man bærer: *Hvordan står det til med dig selv?* Det spørgsmål kan vi aldrig i overlegenhed vise fra os.

De gode

Ingen er god uden Gud. Enhver, der er født af Gud, har fået Guds Ånd og dermed delagtighed i godheden. Den driver ham til at elske sine fjender og bede for dem, der forfølger ham. Den driver ham til ikke at gengælde ondt med ondt, men snarere velsigne. Guds Ånd gør ham således god i sand mening.

Det betyder ikke, at han er fuldkommen. Og fordi han ikke er det, må han stadig stride troens gode strid. Han kan fal-

de, men han kan ikke gøre det uden straks at mærke, hvor bedrøvet Guds Ånd i hans indre er; han må straks bekende det, straks få det gjort op, thi han trives kun, når Guds væsen hersker i ham.

Han har samfund med enhver, der er født af Gud. Enhver, der ligesom han vandrer i Lyset, er hans broder eller søster. Samfundet brydes kun af synd. De gode hører sammen med de gode, men ikke med det onde og de onde.

De gode sammenlignes af Herren med gode træer, der bærer god frugt. De er nye mennesker, det gamle er forbi, noget nyt er blevet til. De har deres liv i Kristus, ja, han *er* deres liv. Han er ved sin Ånd i dem, og de er i Ham. Deres borgerskab er i Himlene. De har ikke fået verdens ånd, men Ånden fra Gud. De har fået øren, der kan høre, hvad Ånden siger til menighederne. Fra deres liv udgår der strømme af levende vand, men de har intet at rose sig af. De beder for dem, der forfølger dem, og elsker deres fjender, som de har inderligt ondt af, fordi de ved, at de først og fremmest er Guds fjender. De længes efter Herrens komme og siger af hele deres hjerte: »Kom Herre Jesus, kom snart!«

Det gode

»Hans værk er vi, skabte i Kristus Jesus til *gode gerninger*, som Gud forud lagde til rette, for at vi skulle vandre i dem« (Efes. 2,10). Et genfødt menneske adskiller sig ikke fra andre mennesker deri, at hans hverdag er helt anderledes end deres. Han må arbejde som de; hjemmet må passes som deres, børnene opdrages, o.s.v. Den store forskel ligger i, at den genfødte gør alle ting af hjertet som for Herren. Guds lov er i hans indre; han vandrer i Ånden og lader sig hele tiden fylde af Ånden. Han siger næppe så meget som almindelige mennesker, thi han er varsom med store ord og vil bevare hjertets samfund med Herren. Han lægger vægt på, at alt, hvad han gør og siger, er godt i Guds øjne. Han bærer god frugt, og han tager gode ting frem af sit hjertes gode forråd. Således opstår det gode. Den samme gerning kan være god eller ond; det beror på, i hvilken ånd den udføres; det samme ord kan også være ondt eller godt, afhængig af ånden, det fremføres i.

Det, der er godt i alle menneskers øjne, viger en sand kristen ikke fra. Men det underlige er, at det, der i dybeste forstand er godt, nemlig *lydighed imod Gud*, ofte forkastes af verden. Den gode, der kun gør godt, kan ikke undgå en lignende skæbne som sin Herres og Frelses. *Stefanus*, en mand fuld af Helligånd og nåde, blev stenet. Hans godhed brød triumferen-

de igennem, da han bad for sine bødler: »Herre, tilregn dem ikke denne synd!« Et forråd af godt, kun godt, fyldte ham; af det tog han nu det gode frem i sin sidste stund. Således blev det gode til i disse frygtelige minutter.

Må vi ved Guds nådes kraft være udløst af ethvert tilhørsforhold i onskaben og være indlivet i Ham, der kun er god.

Til sidst

Der er formentlig nogle, der har læst disse linier med bedrøvelse, fordi han/hun lider

under sine nederlag. Det er imidlertid bedre at lide under dem end at godkende dem med en bemærkning om, at »sådan er jeg nu engang!«

Kom til din opstandne og herliggjorte Frelser med dine nederlag, er de end talløse! Måske skyldes de, at du endnu har for høje tanker om dig selv. Han afviser ingen bedrøvet, nedtynget sjæl. Kæmp kun troens gode strid for at komme igennem den snævre port, der sætter dig fri.

Giv ikke op, thi du kæmper ikke alene. Det er Guds Ånd, der gør dig bedrøvet;

det er også Ham, der står dig bi. Han vil åbenbare dig, hvor herlig din Frelser er, så al din vantrø og skepsis forsvinder, og den levende, ja levendegørende tro kommer til. Da tvivler du ikke på, at Han har gjort dig fri! Du er død med ham på hans kors! Hvad du har hørt så ofte og kender så godt med forstanden, går nu op for dig som befriende virkelighed, og så jubler du din taksigelse og lovprisning ud! Den, Sønnen får frigjort, er virkelig fri – og til dem hører du!